

Verslag digitale bijeenkomst Klimaatkracht Stellendam

12 mei 2021 (19.30-21.00 uur)

1. Opening

Jan de Geus (projectleider) heet iedereen welkom en geeft een terugblik op de vorige bijeenkomst op 11 maart 2021

- *Terugblik bijeenkomst 11 maart 2021*

We hebben gesproken over:

- Energieopwekking (kleinschalige opwek mogelijkheden)
 - De stapjes die je kunt nemen. Veel mensen zijn al individueel druk bezig met maatregelen.
 - Hoe voorbereiden op het veranderende klimaat
 - Betaalbaarheid: subsidieregelingen en stapsgewijze aanpak
 - Ook aandacht voor bedrijven. De bedrijvenvereniging zijn benaderd en zij willen ook aanhaken. Zij willen o.a. kijken hoe bedrijfsterreinen te verduurzamen zijn.
- *Toelichting op digitale bijeenkomst 27 mei a.s.*

Op 27 mei is er weer een brede bijeenkomst voor Stellendam, zoals in het najaar van 2020. Dit keer online. Dit is dus parallel aan het proces waar we nu samen mee bezig zijn.

2. Resultaten enquête onder inwoners Stellendam

Begin van dit jaar ontvingen alle inwoners van Goeree-Overflakkee een uitnodiging voor een online enquête over duurzaamheid. Er was een grote respons. Stellendam: 200 inwoners uit Stellendam hebben de enquête ingevuld. Het geeft een goed beeld, positief verrast. Veel mensen zijn bezig met duurzaamheid. 60% geeft aan dat ze al veel in hun woning hebben gedaan aan isolerende maatregelen. Zonnepanelen zijn ook populair, 55% geeft aan zonnepanelen te hebben. Groene daken zijn niet populair. Elektrisch rijden ook niet. 50% geeft aan betrokken te willen worden bij het maken van plannen. Sommige willen reageren op een plan, 20% geeft aan mee te willen denken over de keuzes die gemaakt worden. Daar zijn we blij mee, dit is ook waar we met deze groep aan werken.

Zijn er vragen over de enquête?

Er zijn veel vragen over warmtepompen.

Jan heeft een mail over ontvangen van een van de deelnemers. Hij heeft informatie over een mogelijke oplossing: Blueheart. Hiermee kan warmte worden opgelost. Een element in een ketel dat warmte opwekt. In 2023 komt het naar verwachting op de markt.

<https://innovationorigins.com/nl/nieuwe-warmtepomp-maakt-duurzaam-verwarmen-eenvoudiger-en-goedkoper/>

Jan-Arie Redert geeft aan dat je je niet rijk moet rekenen. In de nieuwbouwwoningen in Stellendam vallen de warmtepompen tegen. De bewoners krijgen het onvoldoende warm.

3. Klimaatplan Stellendam “Het klimaatverhaal van Stellendam”

Hoe kunnen wij de inwoners in beweging brengen om te gaan werken naar een duurzame toekomst.

Doel is om over een jaar een plan te hebben. Inhoud wordt bepaald door de inwoners en door deze groep. We moeten mensen in beweging krijgen. Ergens beginnen. Krachten bundelen en samen optrekken. Dit kan gaan over verwarmen van woningen, aanpassen van tuinen en openbare ruimte. De uitdaging is om iedereen erbij te betrekken.

Jan de Geus heeft met meerdere mensen gebeld de afgelopen periode. Marcel Breve heeft een mooi verhaal. Hij heeft zelf initiatief genomen om zwerfvuil op te ruimen. Vertelt er graag iets over. Heel betrokken bij het onderwerp zwerfvuil. 17 jaar geleden op het eiland begonnen met opruimen van zwerfval. Want het is een groot probleem wat steeds groter wordt. Vergelijking met het klimaat: ook dat is een steeds groter wordend probleem. Het is maar een druppel van het geheel. Je doet dingen voor jezelf en voor de mensen na je.

Hij is samen met anderen een groep gestart: Schoon Goeree-Overflakkee. Nagedacht over hoe mensen hiervoor te benaderen. Van de 550 leden van de FB-groep, zijn zo'n 150 mensen echt betrokken bij afvalinzameling. Zij zien het afval als grondstof. Het afval krijgt een nieuwe bestemming, en levert geld op wat naar een goed doel gaat. Als je zwerfafval eenmaal ziet, kan je het niet *niet* meer zien. Al 70 duizend liter afval opgeraapt sinds begin dit jaar. Alles bij elkaar 200.000 liter, ook met opruimacties van de gemeente.

Een van de deelnemers geeft aan dat hij weinig gas gebruikt, dus een warmtepomp is geen goed, betaalbaar alternatief voor hem. Zonnepanelen kunnen niet op zijn dak. Wat is dan de oplossing voor zijn huis?

Reactie: Dan zou je kunnen kiezen voor een collectief plannetje, om bijvoorbeeld ergens samen zonnepanelen te leggen. Website www.dewarmte.nl. Een andere oplossing is wellicht Heatcycle. Warmte terugwin installatie.

We constateren dat ieder zijn eigen problematiek heeft. Het is de uitdaging om samen te werken aan een collectieve oplossing voor Stellendam.

Vraag: Wat gaat de gemeente aanbieden?

Antwoord: De realisatie van grootschalige opwek met wind en zonne-energie van de parken is bijna afgerond. De focus komt nu te liggen op kleinschalige energieopwekking.

Esther Slegh van gemeente GO geeft aan dat zij een plan kan maken, op basis van mogelijke techniek en maatschappelijke kosten. We kennen de mogelijkheden. Maar we willen dat niet zomaar voor Stellendam beslissen en dat we vervolgens te horen krijgen dat niemand dat wil. Daarom wil de gemeente samen met inwoners kijken naar wat er nu in dat plan moet komen te staan. De onderwerpen hoeven niet alleen over energie te gaan. Mag ook gaan over zwerfafval, biodiversiteit of meer bomen. Of collectieve oplossingen in plaats van iedere inwoner voor zichzelf.

Verder kan de gemeente helpen bij het maken van plannen voor het isoleren van woningen. Isoleren helpt altijd; en kan in kleine stapjes. Niet iedereen heeft die stap al genomen. Is een kostbare stap. Hoe helpen we mensen die die stap niet kunnen maken. Het is mogelijk om dit als dorp samen aan te pakken.

Jan de Geus: Er is net als bij zwerfafval nodig dat de knop omgaat: met kleine maatregelen is het mogelijk om het leven en het klimaat te verbeteren. Kijkend naar Stellendam: wat zouden we kunnen doen? Jullie geven aan daar over te willen meedenken. Hoe gaan we de nodige stappen zetten?

De kaart wordt getoond met de voorlopige energie labels van woningen in Stellendam. Bij groene wijken: met kleine stappen kom je dan al dichtbij. Als je wijk rood is, dan is het veel moeilijker.

Esther Slegh (gemeente): oudere huizen wel te isoleren, maar een omvangrijke actie. Bij de stap naar warmte moet je je realiseren dat niet iedereen zijn huis zal kunnen upgraden naar label B of A. Dus kijken naar collectieve midden temperatuur oplossingen (warmtenet) en hoge temperatuuroplossingen (voor woningen met bepaalde technische staat) zoals biogas, waterstof. Goed om in gedachten te houden dat niet iedereen zijn huis naar een hoog niveau kan tillen. Dus collectieve oplossingen nodig!

Eric Droogendijk (Oost West Wonen) geeft aan dat zij veel huizen uit zestiger jaren hebben, en ook nog worstelen met de standaard die je nastreeft. Doe niet alles tegelijk, maar doe het zo dat je naar een middentemperatuur kan.

Een van de deelnemers geeft aan: Er zijn niet veel positieve geluiden over warmtepompen. Concreet maken wat er mogelijk is, wat het kost, wat kun je ervan verwachten? Positieve insteek, promoten, met lening van de gemeente.

Fijn dat er mensen en organisaties zijn, zoals Deltawind, die hierin kunnen ondersteunen.

Esther Slegh (gemeente): Nu hoor ik veel individuele oplossingen, minder op collectief gericht. Wordt wel gevraagd om een warmteplan door de gemeente. Willen jullie dat? Of toch wat meer?

Jan Geus: Klimaatadaptatie: Gezamenlijke stappen nemen over aanpassen van tuinen en openbare ruimte? Iemand geeft aan dat hij iets met grijs water wil in eigen huis.

Marcel Breve geeft aan dat er wellicht mensen zijn die ruimte hebben, veel grond, om zonnepanelen te plaatsen.

Jan de Geus geeft aan dat dit een collectieve oplossing zou kunnen gaan. Het zou mooi zijn om de nu genoemde ervaringen verder brengen in een werkgroepje. Knowhow samenbrengen en van elkaar leren. We moeten ergens gaan beginnen.

Een van de deelnemers geeft aan dat hij collectief zonnepanelen realiseren een goed plan vindt. Maar niet op de grond. Er is ruimte genoeg op de daken. De grond zie hij liever gebruiken om de biodiversiteit te verbeteren.

Esther Slegh (gemeente): Misschien ook goed om te bekijken in combinatie met zonnewarmte en warmteopslag.

Deelnemer: het is zeker een goed idee om te kijken naar het opslaan van warmte dit is misschien wel lastig uit te rollen. Dit zou wel een mooi begin zijn in samenwerking zijn met Oost West Wonen.

Hij zou in dit plan ook graag zien dat we kijken naar hoe we Stellendam kunnen vergroenen hiermee wateroverlast tegen kunnen gaan, hittestres kunnen verminderen en kunnen bijdragen aan de biodiversiteit. Het weer wordt steeds extremer. Hij denk dat we dit deels door meer groen en biodiversiteit op kunnen vangen. Zelf heeft hij gebruik gemaakt van de subsidie van de gemeente om een sedum dak aan te leggen. Hiermee vang hij regenwater op en vertraagt hij de piek met hevige regen val. Ook draagt dit bij aan de biodiversiteit. Regenwater gebruiken in huis lijkt hem een mooie stap. Hij heeft zich hier nog niet in verdiept of dit gemakkelijk toe te passen is.

Eric Droogendijk (Oost West Wonen): Ik hoor vaak de warmtepomp voorbijkomen. Wij hebben al veel ervaring. Wij kunnen onze ervaringen delen.

Esther Slegh (gemeente) laat weten: Alle postcodes in Stellendam zijn aangemeld om in aanmerking te komen voor een regeling zodat mensen toch een hypotheek kunnen krijgen. De gemeente wil graag helpen. Zij stelt een richting voor een vervolgesprek voor: de gemeente komt met een voorstel voor warmteoplossingen, en Oost West Wonen deelt hun ervaringen. Deltawind biedt individueel advies.

4. Vervolgafspraken

Jan de Geus gaat richting afronding: Willen mensen meedenken in een werkgroepje? Hier is op dit moment nog geen belangstelling voor. Aanmelden kan altijd nog bij Jan de Geus.

Marcel Breve vraagt om rekenvoorbeelden. Dat helpt mensen. Deze vraag kunnen we neerleggen bij de RES. Wellicht draagt het bij aan de overweging van mensen om dit te doen, of voor een collectief te kiezen.

Esther Slegh (gemeente) geeft aan dat ze met een warmte overzicht/ mogelijkheden kan komen de volgende keer. Een deel van het onderzoek over warmte in Stellendam staat hier: <https://klimaatkrachtiggo.nl/wp-content/uploads/Inventarisatie-Stellendam-20-11-2020-S.pdf> op Klimaatkrachtiggo.nl onder Stellendam - downloads & links

Eric Droogendijk (Oost West Wonen: Misschien moet je het niet zien als een investering, dat doe je ook niet bij de keuken.

Een deelnemer geeft aan zijn ervaringen over zonnepanelen te willen delen.

Op basis van hetgeen nu besproken is zal de gemeente een agenda opstellen voor de volgende keer.

5. Sluiting

Vervolgbijeenkomst woensdag 16 juni 2021